

เรื่อง ส่างหม่องมีตัวตนจริงๆ ที่บ้านปากคลอง

รายละเอียด

ส่างหม่องเป็นชาวไทยใหญ่มาจากเมืองกุกกิก ประเทศพม่า เป็นคนทบดีหรือมหาเศรษฐี ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นผู้มีการศึกษาดี มีชีวิตที่ทันสมัยเหมือนชาวตะวันตก ได้เดินทางมาอยู่คลองสวนหมากในสมัยเดียวกับพะโป้ ได้เข้ามาประกอบอาชีพการทำป่าไม้ ในราวพ.ศ. ๒๔๒๐ และได้สมรสกับนางฝอยทอง มีบุตรธิดา ๔ คน เมื่อนางฝอยทองเสียชีวิตลง ส่างหม่องจึงได้แต่งงานใหม่กับนางเฮียงสาวชาวลาวเวียงจันทน์ที่อพยพมาอยู่คลองสวนหมาก และได้ย้ายมาปลูกบ้านเรือนไทยปั้นหยาห่างจากบ้านหลังเดิมเล็กน้อย ส่างหม่องและนางเฮียงไม่มีบุตรด้วยกัน ดังนั้นจึงขอนางเถาและนายหุ่นมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรมต่อมานางเถาได้สมรสกับนายบุญคง ไตรสุภา มีบุตรธิดา ๕ คน ส่วนนายหุ่นได้สมรสกับนางบน แต่ไม่มีบุตรด้วยกัน และต่อมานางเถาได้เสียชีวิตลง

นายบุญคง ไตรสุภา จึงได้สมรสใหม่กับนางบนและได้ช่วยกันเลี้ยงดูบุตรของนายบุญคง และนางเถา นางกฤษณา เหลี่ยมเคลือบ (บุตรสาวนายบุญคง ไตรสุภาเป็นผู้ให้ข้อมูล ปัจจุบันอายุ ๗๘ ปี (๒๕๕๙)) บ้านหลังนี้สันนิษฐานว่าควรสร้าง เมื่อ ๑๒๐ ปีมาแล้ว คือสร้างราวปี พ.ศ. ๒๔๓๙

ส่างหม่องเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการร่วมบูรณะพระบรมธาตุร่วมกับพะโป้ โดยเป็นผู้อัญเชิญยอดฉัตร

วัดพระบรมธาตุมาจากมะระแห่ม่ง ประเทศพม่าสร้างหม่องเสียชีวิตก่อนนางเฮียง แต่ไม่มีใครสามารถระบุปีที่เสียชีวิตได้ เพราะไม่มีหลักฐานสนับสนุน ดูจากรูปถ่าย อายุราว ๕๐ ปี แสดงว่าสร้างหม่องน่าจะมีอายุกว่า ๕๐ ปี และสันนิษฐานว่า เสียชีวิต ราวปี ๒๔๘๐ ไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องชั่วฟ้าดินสลาย ของครูมาลัย ชูพินิจ และมีตัวตนจริงๆ ในยุคเดียวกับพะโป้

บ้านสร้างหม่อง เป็นเรือนทรงปั้นหยา(สิ่งปลูกสร้างซึ่งมีหลังคาเอนเข้าหากันทั้ง ๔ ด้าน ไม่มีหน้าจั่ว เรียกว่า เรือนปั้นหยา. (เปอร์เซีย บันหยา ว่า วัดตุที่ทำเป็นหัตถ์ของเจ้าเซ็นประดิษฐานอยู่ในกะติซึ่งมีลักษณะหลังคาเช่นนั้น.) เรือนปั้นหยา เป็นเรือนไม้อิทธิพลยุโรป ในยุคล่าเมืองขึ้นของอังกฤษและฝรั่งเศส พระราชวังและบ้านเรือนขุนนางนิยมสร้าง แบบยุโรป มุงหลังคาด้วยกระเบื้อง หลังคาทุกด้านชนกันแบบพีระมิด ไม่มีหน้าจั่ว ถ้ามีหน้าจั่ว จะกลายเป็นทรงมะนิลาผสมกับปั้นหยา มีทั้งแบบใต้ถุนสูงและสองชั้น) ยกใต้ถุนสูง ใต้ถุนโล่งใช้เป็นพื้นที่เก็บของหลังคามุงกระเบื้องซีเมนต์ แบบยุโรป บ้านมีขนาดหน้ากว้าง ๑๒ เมตร ลึก ๘.๕๐ เมตร มีสองระดับคือนอกชานขนาดใหญ่ มีระเบียงภายนอกขนาดกว้างประมาณ ๓ เมตร บริเวณทางเข้าสู่ตัวบ้านเป็นบันไดราว ๗ ชั้น เข้าสู่ชานบ้านภายใน พื้นที่โล่งส่วนกลางมีการยกพื้นราว ๐.๕๐ เมตร และยาวตลอดไปถึงพื้นที่ครัว ภายในบ้านมีห้องนอนใหญ่อยู่ด้านหน้า เป็นห้องนอนมีประตูบานเพี้ยมส่วนด้านหลังมีห้องเก็บของ ๑ ห้อง ปัจจุบันใช้เป็นที่อาศัยเพียงด้านเรือนชานด้านหน้า เนื่องจากในห้องจะใช้เก็บข้าวของเครื่องใช้ เช่น เตียงโบราณ ตู้เก็บถ้วยจานโบราณ โต๊ะเครื่องแป้ง ซึ่งของใช้อยู่ในสภาพที่ดีทุกชิ้น หน้าถ้ง บานเพี้ยม ขนาดใหญ่ มีลวดลายที่งดงาม ช่องลมมีลายที่งดงาม หน้าต่างเปิดออก ต่างกับ แบบเรือนไทย

บ้านสร้างหม่องที่เราไปค้นพบ เป็นบ้านที่มีสภาพสมบูรณ์มากเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ ภายในบ้านมีเครื่องใช้ของสร้างหม่อง ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่ทันสมัยมากมาย อาทิ เครื่องกรองน้ำ ตู้เซฟ ขนาดใหญ่ ๒ ตู้ โต๊ะทำงาน เพี้ยเหล็กขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โต๊ะเครื่องแป้งขนาดใหญ่สวยงาม เครื่องมือใช้สอยครบถ้วน

บ้านสร้างหม่องปัจจุบันเป็นของนายบุญคง ไตรสุภา ตกมาเป็น ของนางกฤษณา เหลี่ยมเคลือบตั้งอยู่ บ้านเลขที่ ๑๓๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลนครชุม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร อยู่เลยโรงเรียนบ้านนครชุม มาทางตลาดนครชุมนิดเดียว น่าเที่ยวชมที่สุด

บ้านสร้างหม่องหลังนี้ สมควรที่ได้รับการปรับปรุงให้เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ประจำจังหวัดกำแพงเพชรอย่างยิ่ง เพราะเหมาะสมทุกอย่างทุกประการ

คำสำคัญ : สร้างหม่อง

ที่มา : สันติ อภัยราช. (2549). จดหมายเหตุวัฒนธรรมกำแพงเพชร.

<http://www.sunti-apairach.com/letter/index.php?>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

วันที่ : 2020-04-20

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1428&code_db=610001&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology